

Til lovforslag nr. L 30

Folketinget 2016-17

Betænkning afgivet af Kirkeudvalget den 0. december 2016

2. udkast

til

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning

(Dekorandumkrav og obligatorisk kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre)

[af kirkeministeren (Bertel Haarder)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 2 ændringsforslag til lovforslaget. Enhedslidens medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1, og kirkeministeren har stillet ændringsforslag nr. 2.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 5. oktober 2016 og var til 1. behandling den 17. november 2016. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Kirkeudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i [2] møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og kirkeministeren sendte den 1. juli 2016 dette udkast til udvalget, jf. KIU alm. del – bilag 38 (folketingsåret 2015-16). Den 5. oktober 2016 sendte kirkeministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra:

Michael Hansen, Københavns Frikirke og
Syvende Dags Adventistkirken.

Kirkeministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 36 spørgsmål til kirkeministeren til skriftlig besvarelse, [som denne har besvaret.]

3. Indstillinger <og politiske bemærkninger>

<>

Inuit Ataqatigiit, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurinn var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (EL), tiltrådt af < >:

Ny paragraf

1) Efter § 1 indsættes som ny paragraf:

»§ 01

Kirkeministeren fremsætter forslag om revision af loven i folketingsåret 2019-20.«
[Revisionsbestemmelse]

Af *kirkeministeren*, tiltrådt af < >:

Til § 2

2) I *stk. 1* ændres »1. januar 2017« til: »1. april 2017«.
[Ændring af ikrafttrædelsestidspunktet]

Bemærkninger

Til nr. 1

Med indførelsen af et dekorumkrav til religiøse forkyndere uden for folkekirken betrædes der nyt land i dansk lovgivning. Det er vigtigt, at afgørelser om, hvorvidt dekorumkravet er overholdt, bliver baseret på saglige, gennemskuelige kriterier. Da lovforslaget griber afgørende ind i trossamfunds forhold, er der behov for at vurdere lovens virkning efter en kortere årrække. Kirkeministeren skal derfor senest i folketingsåret 2019-20 fremsætte forslag til revision af loven. Dette skal ske på baggrund af en evaluering af, om loven virker efter hensigten.

Til nr. 2

Det foreslås, at lovforslagets ikrafttrædelsestidspunkt rykkes til den 1. april 2017.

Med lovforslagets § 1, nr. 1, (forslaget til ægteskabslovens § 16, stk. 8) foreslås det, at kirkeministeren efter aftale med udlændinge- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler om kurset i dansk familieret, frihed og folkestyre, herunder regler om ansøgningsprocedure, betingelser og vilkår for lovligt forfald, regnskab og opkrævning af gebyr, udstedelse af kursusbevis og betingelser for fritagelse for kurset.

På samme måde er udlændinge- og integrationsministeren i medfør af lovforslag nr. L 50 forslag til Lov om ændring af udlændingeloven (Obligatorisk kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre for religiøse forkyndere m.fl. og løfteerklæring om overholdelse af dansk lovgivning) forpligtet til efter forhandling med kirkeministeren at fasttætte nærmere regler om dette kursus. Det foreslås i lovforslag nr. L 50, at loven skal træde i kraft den 1. april 2017.

For at sikre parallelitet mellem de to lovforslag og de dertil knyttede bekendtgørelser foreslås det, at ikrafttrædelsestidspunktet rykkes til den 1. april 2017.

Den foreslåede rykning af ikrafttrædelsestidspunktet vil medføre, at kravet om deltagelse i kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre samt underskrivelse af løfteerklæringen ved kursets afslutning bliver obligatorisk for religiøse forkyndere i trossamfund uden for folkekirken, der søger om vielsesbemyndigelse efter den 1. april 2017. Vielsesforrettere, der inden den 1. april 2017 har søgt om eller fået vielsesbemyndigelse, vil derfor ikke blive omfattet af det nye kursuskrav, medmindre de pågældende allerede skulle gennemgå kursus i medfør af den nugældende § 9 f, stk. 5, i udlændingeloven, jf. lovforslagets § 2, stk. 2.

Christian Langballe (DF) nfm. Morten Marinus (DF) Lise Bech (DF) Ib Poulsen (DF) Dorthe Ullemose (DF)

Carsten Kudsk (DF) Louise Schack Elholm (V) Erling Bonnesen (V) Carl Holst (V) Jane Heitmann (V) Anni Matthiesen (V)

Eva Kjer Hansen (V) Leif Mikkelsen (LA) Henrik Dahl (LA) Naser Khader (KF) Flemming Møller Mortensen (S)

Daniel Toft Jakobsen (S) Malte Larsen (S) Karen J. Klint (S) fmd. Lennart Damsbo-Andersen (S) Pernille Schnoor (ALT)

Rasmus Prehn (S) Pelle Dragsted (EL) Peder Hvelplund (EL) Ulla Sandbæk (ALT) Carolina Magdalene Maier (ALT)

Marianne Jelved (RV) Trine Torp (SF) Pia Olsen Dyhr (SF)

Inuit Ataqatigiit, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	46	Socialistisk Folkeparti (SF)	7
Dansk Folkeparti (DF)	37	Det Konservative Folkeparti (KF)	6
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	34	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Enhedslisten (EL)	14	Tjóðveldi (T)	1
Liberal Alliance (LA)	13	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Alternativet (ALT)	10	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Radikale Venstre (RV)	8		

Oversigt over bilag vedrørende L 30

Bilagsnr.	Titel
1	Hørings svar og høringsnotat, fra kirkeministeren
2	Orientering om høring af Lovforslag om indførelse af en offentlig sanktionsliste over udenlandske religiøse forkyndere, der kan udelukkes fra at indrejse (udlændinge-, integrations- og boligministeren)
3	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Henvendelse af 9/11-16 fra Syvende Dags Adventistkirken
5	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
6	Henvendelse af 24/11-16 fra Michael Hansen, Københavns Frikirke
7	1. udkast til betænkning
8	Ændringsforslag, fra kirkeministeren

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 30

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om, i hvilket omfang, og i hvilke konkrete tilfælde, dekorumkravet til folkekirkepræster har ført til sanktioner på baggrund af præsters offentlige udtalelser, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om, hvem der skal tage stilling til, hvorvidt forkyndere uden for folkekirken overholder dekorumkravet eller ej, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm., om det vil være i strid med dekorumkravet, og dermed indebærer fratagelse af vielsesmyndighed, hvis en forkynder udtaler sig kritisk overfor gældende lovgivning, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm., om det obligatoriske kursus for forkyndere uden for folkekirken, skal have samme kursusindhold for udenlandske forkyndere som for danske forkyndere, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm., om det skal være på samme niveau som folkekirkens præster, at vielsesforrettere uden for folkekirken skal have kendskab til dansk familieret, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm., om det vil være relevant at sikre, at også civile myndigheder med vielsesbemyndigelse får kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om, hvad der er formålet med, at vielsesforrettere uden for folkekirken skal skrive under på, at de bl.a. vil overholde dansk lovgivning, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
8	Spørgsmålet er tilbagetaget – omstillet på L 18 (REU)
9	Spørgsmålet er tilbagetaget – omstillet på L 18 (REU)
10	Spørgsmålet er tilbagetaget – omstillet på L 18 (REU)
11	Spørgsmålet er tilbagetaget – omstillet på L 18 (REU)
12	Spørgsmålet er tilbagetaget – omstillet på L 18 (REU)
13	Spørgsmålet er tilbagetaget – omstillet på L 18 (REU)
14	Spørgsmålet er tilbagetaget – omstillet på L 18 (REU)
15	Spørgsmålet er tilbagetaget – omstillet på L 18 (REU)

- 16 Spørgsmålet er tilbagetaget – omstillet på L 18 (REU)
- 17 Spm. om de præcise forskelle mellem det kursus, der skal være obligatorisk for forkyndere med vielsesbemyndigelse fra trossamfundene og den undervisning i dansk familieret, frihed og folkestyre, som danske præster har gennemgået på pastoralseminaret, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om, hvorvidt løfteerklæringen alene drejer sig om forpligtelse på de borgerlige rammer for den myndighedsudøvelse, præsten har på statens vegne, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm. om, hvorvidt hverken løfteerklæringen eller dekorumkravet har til formål at begrænse forkyndelsesfriheden for præster uden for folkekirken, medmindre der forkyndes i strid med straffelovens regler, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 20 Spm. om, hvorvidt dekorumkravene alene har betydning for delegation af vielsesbemyndigelse, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 21 Spm. om, hvorvidt hverken dekorumkravene eller løfteerklæringen for den enkelte forkynder med vielsesbemyndigelse har retlig betydning for den grundlæggende anerkendelse af trossamfundet som sådan, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 22 Spm. om, hvorvidt der allerede nu er trossamfund, der har besluttet at aflevere vielsesbemyndigelsen, og ministerens svar herpå
- 23 Spm. om, hvordan formålet i lovforslaget kan opnås i de trossamfund/kirker/moskeer, der ikke har en vielsesbemyndigelse, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 24 Spm. om kommentar til henvendelse af 9/11-16 fra Syvende Dags Adventistkirken, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 25 Spm. om eksempler på situationer, hvor en religiøs forkynder uden at bryde anden lovgivning, forsynder sig mod dekorumkravet, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 26 Spm. om baggrunden for, at ministeriet ikke af egen drift har sendt lovudkastet i høring hos Institut for Menneskerettigheder, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 27 Spm. om, hvad regeringen vil gøre for at skabe parallelitet mellem folkekirkens præsteløfte og lovforslagets løfteerklæring, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 28 Spm. om, hvorvidt der stilles nogen uddannelsesmæssige eller kvalifikationsmæssige krav til egen finansieret tolk, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 29 Spm. om, hvorvidt en bornholmsk folkekirkeprester lever op til det folkekirkelige dekorumkrav, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 30 Spm. om, hvorvidt en muslimsk forkynder, der offentligt giver udtryk for, at han udelukkende accepterer skilsmisse lever op til dekorumkravet i lovforslagets forstand, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 31 Spm. om, i hvilket opfang meningstilkendegivelser fremsat af ikke-folkekirkelige forkyndere med vielsesbemyndigelse kan få indflydelse

- på, hvorvidt de opfylder lovforslagets dekorumkrav, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 32 Spm., om beskrivelse af proceduren, når en dekorumsag efter lovforslaget rejses over for en ikke-folkekirkelig forkynder, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 33 Spm. om, hvilken grad af kendskab til islam, Koranen og arabisk sprog der kræves af de personer, der i en konkret sag skal vurdere, om en muslimsk forkynder i praksis har levet op til dekorumkravet, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 34 Spm. om, hvilke straffelovsovertrædelser der er omfattet af definitionen »grovere«, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 35 Spm. om, hvorvidt en folkekirkepræst, der offentligt argumenterer for indførelse af dødsstraf og begrunder det med Bibelens princip om »øje for øje, tand for tand«, kan risikere at komme i konflikt med det eksisterende dekorumkrav, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 36 Spm. om, hvorvidt en kristen præst fra et trossamfund uden for folkekirken, der offentligt argumenterer for indførelse af dødsstraf og begrunder det med Bibelens princip om »øje for øje, tand for tand«, risikerer at komme i konflikt med lovforslagets dekorumkrav, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 37 Spm. om, hvorvidt en muslimsk forkynder, der offentligt argumenterer for indførelse af dødsstraf og begrunder det med Koranens henvisning til princippet om »øje for øje, tand for tand«, vil risikere at komme i konflikt med lovforslagets dekorumkrav til forkyndere uden for folkekirken, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 38 Spm. om, hvorvidt en præst fra den del af Mormonkirken, der kalder sig Fundamentalist Church of Jesus Christ of Latter-Day Saints, vil kunne virke som forkynder med vielsesbemyndigelse uden at komme i konflikt med lovforslagets dekorumkrav, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 39 Spm. om, hvorvidt en muslimsk forkynder, der med henvisning til Koranens ord argumenterer for, at polygami bør tillades, vil kunne virke som forkynder med vielsesbemyndigelse uden at komme i konflikt med lovforslagets dekorumkrav, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 40 Spm. om, hvornår dekorumkravet finder anvendelse m.v., til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 41 Spm. om kommentar til henvendelsen af 24/11-16 fra Michael Hansen, Københavns Frikirke, til kirkeministeren, og [ministerens svar herpå]
- 42 Spm. om der er eksempler på frakendelse af vielsesbemyndigelsen hos folkekirkens præster, som ikke skyldes lovbrud, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 43 Spm. om løbende at orientere Folketingets Kirkeudvalg, såfremt hele trossamfund eller enkelte forkyndere frivilligt afgiver deres vielsesmyndighed, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 44 Spm. om, at der kan dispenseres for kravet om gennemførelse af kurset i dansk familieret, frihed og folkestyre, såfremt den præst, der til-

45 deles vielsesbemyndigelsen, åbenlyst har de kvalifikationer, som kurset ellers ville give, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
Spm. om kommentar til artiklen »Jeg forholder mig bare til Bibelen«, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå